

Slutsatser och fortsatt arbete utifrån uppföljning av projektet Klimatanpassning i prövning och tillsyn av miljöfarliga verksamheter och förorenade områden

Sammanfattning:

Uppföljningen visar att vi behöver påminna om handläggarstödet

94 kommuner och 14 länsstyrelser svarade på uppföljningsenkäten. Resultaten visar på att materialet är dåligt känt. Några orsaker som anges till detta är tidsbrist och personalomsättning. Bara 16% av de som svarade har använt handläggarstödet (rapporten), 12% har använt informationsbladet och knappt 4% har använt underlaget för presentationer. Vi vill därför nu pusha för materialet igen.

Användning leder till ökad kunskap och medvetenhet om behoven

De som har använt handläggarstödet har använt underlaget i samband med tillsyn, delat ut informationsmaterial, lyft klimatanpassningsbehov vid samråd och prövning eller länkat till rapporten. Rapporten har använts som kunskapsunderlag och vid utbildning. Klimatanpassning har hos några respondenter varit tema för tillsyn och då har rapporten använts. Hos några respondenter har materialet ökat medvetenheten om behovet av att jobba med klimatanpassning. Några har också använt materialet i samband med analyser av vilka objekt som är sårbara för effekter av klimatförändringar.

De som använt informationsbladet har delat ut det i samband med samråd och tillsyn och träffar. Underlaget för presentationer har använts vid tillsyn.

Få informationstillfällen hittills

14% av de som svarat har haft informationstillfälle om klimatanpassning för handläggare och 7% för verksamhetsutövare. För verksamhetsutövare har information lämnats i samband med tillsyn. För handläggare har informationstillfällen hållits i form av exempelvis temadagar och handläggarträffar eller utifrån att man haft klimatanpassning som tema eller fokusområde under en period.

Exempel på vidtagna klimatanpassningsåtgärder vid tillsyn och prövning

För inspiration har vi sammanställt de exempel på vidtagna klimatanpassningsåtgärder som vi fick in via svaren på uppföljningen av projektet. Listan på goda exempel hittar du här nedanför.

Exempel på vidtagna klimatanpassningsåtgärder vid tillsyn och prövning

---

Ingår som en prioriteringsgrund i pågående arbete med en handlingsplan för förorenad mark i kommunen.

Ökat fokus på att minska inläckage av ovidkommande vatten till reningsverk. Backventiler på brädd.

Arbetsgången för respektive verksamhet som omfattas av klimatanpassningstillsynen inom tillsynen (ej prövning) är följande:

- Ställa frågor från den framtagna checklisten vid tillsynsbesök
- Föra in resultat från varje verksamhet i en framtagna Excel fil
- Om verksamheten inte bedöms som påverkad – avsluta
- Om verksamheten bedöms behöva genomföra åtgärder – begära åtgärdsplan
- Granska åtgärdsplanen och kommentera
- Avsluta ärendet
- Följa upp i ordinarie tillsynen

Vi jobbar för närvarande med att alla C-verksamheter ska ta fram rökartläggningar för sitt spill- och dagvatten. Det är ett bra första steg för att sedan kunna peka ut lågpunkter.

Inte direkt vid tillsyn, utan snarare vid planfrågor, även vid planering/diskussion vid dagvattenhantering.

Vi har uppdaterat våra mallar och rutiner för samråd och prövning.

Bett företag ta fram riskkartläggning och därefter handlingsplan (inte många VU har nått dit ännu)

Vid planering och spridning av gödsel: hänsyn till avstånd till vatten och till regn.

Vid nybyggnationer tar vi upp hur dagvatten ska hanteras, vilka åtgärder som görs för att förhindra läckage av till exempel kemikalier och oljor, oljeavskiljare.

Vid prövning av nya verksamheter har vi pekat på 100 årsflödena samt risker och förebyggande planering vid översvämningsrisk.

Bedömningar och/eller resonemang som förts kring detta vid till exempel olika tillsynsärenden gällande dimensionering av dagvattenhantering/rening, eventuella synpunkter vid remisser gällande planärenden, till viss del att ta höjd för ett varmare klimat gällande till exempel industrier som påverkas av temperatur, behov av kylvatten och hur reningseffekter kan påverkas.

Begärt att verksamheter som ligger i översvämningskänsliga områden ska göra en beredskapsplan för översvämning.

Informerat om översvämningskarteringen av Viskan för berörda verksamheter (bland annat avloppsreningsverk).

Begärt översvämningskartering av kommunala vattentäkter som ligger på översvämningskänsliga områden.

Arbete med dagvattenpolicy inkluderar klimatanpassningsåtgärder.

Klimatanpassning finns som en del i egenkontrollens riskbedömning hos verksamheterna.

Vi lyfter alltid frågan på samråden och belyser vikten av att klimatanpassningsåtgärder ska vara med i ansökningshandlingar och miljökonsekvensbeskrivningar.

Våra tækthandläggare har använt sig av det framtagna underlaget.

En handlingsplan är framtagen, men den har ännu inte lett till konkreta åtgärder.

Vid handläggning av enskilda avlopp kontrolleras översvämningskartor om de vill placera avloppsanläggningen nära havet samt vid handläggning av anmälan om uppläggning av muddermassor. Ibland vid yttrande över strandskyddsdispenser.

Vi har fokuserat på dagvatten och dagvattenbrunnar med risk för utsläpp.

-
- Alternativ plats för farligt avfall.
  - Framtagna rutiner för pumpning för att undvika översvämning i källare
  - Tagit med klimatanpassning i riskanalyserna (flera verksamhetsutövare)
  - Nedgrävda tankar med processavloppsvatten stängdes av då området är inom risk för instängt område vid skyfall.

Fastställda bygghöjder. Tar hänsyn karteringar. Större företag tar hänsyn till variationer i nivån på vattendrag. Dimensionering av avloppsanläggningar.

Placering av cisterner och kemikalielager på platser med mindre översvämningsrisk.

Förankring av cisterner inom områden med översvämningsrisk.

Mest förebyggande åtgärder inom prövningen, det vill säga fokus på redovisning av utredning av platsens lämplighet ur det perspektivet.

Översvämningsrisk, om verksamheten ligger illa till. Vi kollar utsläpp till luft, mark och vatten.

Få verksamhetsutövaren att mer ta hänsyn till och beskriva olika klimatrisker. Även i bidragsprojekt förorenade områden har vi ibland synpunkter på de klimatrisker som beaktas, till exempel att andel jord som är frilagd begränsas på grund av risken för skyfall. Utläggande av strandskoningar för att förhindra erosion är ett annat exempel.

Ändrad lokalisering av till exempel kemikalielagring på basis av geografiskt underlag som beskriver naturolyckor.

Påtalat att naturliga omgivningsfaktorer inte har tagits upp i riskutredningar, vilket sedan har åtgärdats.

De flesta verksamhetsutövare har det i sina riskanalyser, men inte känt behov för nödvändiga fysiska åtgärder.

Vissa verksamheter har byggt vallar och översvämningshinder för att skydda sin verksamhet från stopp vid höga vattenflöden.
